

Kapitola čtvrtá

JEN CO SE POKLOP UZAVŘEL, začalo poblikávat světlo baterky, až nakonec úplně zhaslo. Mohla tohle být náhoda?

„Tak a teď tady budem čekat potmě aspoň dvě, spíš ale tři hodiny na pomoc,“ konstatoval Adam. „Bojíš se?“

„Ani ne. Ještě že jsme se pojistili. Není přece blázen...“ V trubkách to zahašovalo a ozval se zvuk, jako když bublina plynů cestuje střevy. Nakonec to i zaškruňkalo.

„Teď by to ještě mohlo někde prdnout,“ zasmál se do tmy Adam. „Měli bychom se pomalu posunovat na konec. Zajímá mě, jestli tam nějaký klíč je.“

Ani jeden tomu moc nevěřil, ale přece nebudou sedět na jednom místě. Ty hodiny v šachtě deset metrů dlouhé musí nějak přežít. Plazili se těsně za sebou. Když byl Adam moc napřed, počkal, až do něj Honza narazí, a pak se opět centimetr po centimetru posouvali dál. Uběhly sotva čtyři minuty a narazili do zdi.

„Dál už to nejde... Nelez po mně! Sakra, chtělo by to světlo. Jestli tady je někde nějaký klíč, může někde viset, může ležet na zemi. Stejně je to celý postavený na hlavu!“

Začali si říkat důvody, proč zde žádný klíč není, a i kdyby tady byl, proč by si pro něj školník nevlézl sám. Vždyť takhle se s nimi musí dělit o tajemství nebo o nějaký poklad. Ne, byla to jen léčka. Prostě měli od začátku dobrýho tucha. Chtěl je vytrestat jednou provždy. Za zamknutí zamknutí.

Z rozhovoru je vytrhl zvuk otvírajícího se poklopu.

„Tak co, nejste z toho podělaný?“ v pronikajícím světle daleko za nimi se objevila školníková hlava s bradou nahoře.

„Dlouho nevydržel,“ pošeptal Honza.

„To teda ne. My jsme ho určitě drželi zamknutýho dýl.“

Prý do třídy přišla uklízečka zkontrolovat zavřená okna. Na to mu tak skočí.

„A co, už jste něco našli?“

„Jak asi, nesvítí nám baterka.“

Dohodli se, že Adam zůstane na místě a Honza se prodere tím nepořádkem zpět, zatímco školník skočí pro nějaké jiné svítidlo.

tak to byl fakt nápad,
lézt dolů s reklamním
dárkem

„Ty vole, jestli se s ním spojíš a zavřete mě tady společně...“ upozornil ještě Adam Honzu, že z jejich kamarádství by po takovém podrazu moc nezbylo. Popravdě: Honzu něco takového nenapadlo, ale nebyl si jistý, jak by to skončilo, kdyby si role obrátili. Byl nakonec rád, že na konci trubek nemusí zůstat on.

Než se vysoukal k otvoru, byl školník už zase zpět a podával mu baterku, která by se snad dala použít i jako rentgen nebo k navádění letadel. Jen co ji v podzemí rozsvítil, prostor přestal působit strašidelně. Tak to byl fakt nápad, lézt dolů s reklamním dárkem. Škoda, že stopy, které objevili, tolik rozšlapal, mohl by si je prohlédnout lépe. Ale snad se s fotkou po zvětšení na počítači bude moci dál pracovat. Sádrový odlitek, jak to vídával v detektivkách, by stejně udělat nemohli. Zásadní bylo zkrátka zjištění, že tady v podzemí někdo byl chvíli před nimi. Nejspíš chlap s poměrně velkou nohou. Prostě to byl školník. Ale proč by je pustil tak rychle, proč by chtěl, aby v pátrání po klíči pokračovali? Trochu se mu během chvilky rozbila teorie o tom, že je chtěl jen potrestat.

„Třeba má klaustrofobii,“ prohlásil Adam, když se mu Honza svěřil s myšlenkami, které nastřádal během cesty tam a zpět úzkou a hlavně nízkou chodbou.

„Cože má?“

„Klaustrofobii. Bojí se uzavřených prostor. Třeba nemůže jezdit výtahem a tak podobně.“

„To už jsem asi někdy slyšel.“

„Taky ale může mít nějakou úchylku,“ pokusil se Adam Honzovi ještě trochu nahnat strach, ale v tom přívalu světla to moc nefungovalo.

Prohledávali zeď, nakukovali i mezi trubky. Ale nic, co by mohlo připomínat klíč, nenacházeli. Do toho na ně školník křičel, ať si pospíší, že potřebuje brzy zamknout školu.

„Nic tady není,“ odpovídali mu.

„Je to tam. Říkal jsem vám přece, že to nemusí být klíč, může to být i nějaký číslo, nějaký nápis na zdi. Prostě něco, co nás posune dál.“

Tak je to klíč, nebo není? Kluci byli stále více zmatení. V podzemí hledají něco, co jim pomůže vstoupit do ještě většího podzemí, do bunkru. Ale co budou hledat v tom bunkru?

Světlo jako by se najednou odrazilo od něčeho zasunutého mezi dvě trubky v druhé řadě.

Honza tam sáhl. Byl to načtyřikrát složený papír. Dychtivě ho rozbalili, několikrát otočili dokola, ale nikde ani slovo, ani číslice, ani čárka. Prostě prázdný, bílý, načtyřikrát složený papír.

„Ale nic jiného tady fakt není,“ konstatoval zklamaně Honza.

„Může bejt čistej papír nějakým klíčem?“ zeptali se školníka, když seděli na podlaze třídy a sledovali, jak vrací kus lina do původní polohy.

„To opravdu netuším. Náhodou tam ale nebyl. Proč by někdo strkal nepopsaný papír mezi trubky v chodbě pod podlahou, do který nikdo nechodí?“

„Někdo tam musel být,“ vypadlo z Honzy a Adam se na něj rozzlobeně podíval.

Nezbývalo, než přiznat objevené stopy. Školník jim vyjmenoval, kdo všechno by tam mohl jít. Třeba topenáři, ale nevzpomínal si, že by je tam v poslední době pouštěl. Naposledy tam byl on, když mu konečně došlo, proč půlka školy netopí. Ale to ještě netušil, kde hledat klíč ke vstupu do toho krytu.

„A to ten kryt má nějaký zámek nebo co?“ zeptal se ho na rovinu Adam.

„Nevím. Nevím, kluci, o moc víc než vy. Nevím, kde je klíč, a nevím, kde je k tomu klíči zámek.“

„Takže nás prostě jen tak krmíte.“

„Nekrmím, tahle škola byla postavená přesně na rozhraní let, kdy se měnily režimy. Podle nějakýho nařízení, který zavedli ještě komunisti, musely mít některý budovy na takhle velkých sídlišcích protiatomové kryty. Na Severu je třeba pod celým nákupním střediskem, v centru města pod průmyslovkou. A my jsme

největší sídliště ve městě. Kde jinde by měl být protiatomový kryt než pod naší školou, aby se do něj vešlo několik tisíc lidí?”

„Co ještě víte?“ Klukům začínalo připadat, že školníková slova přece jen logiku mají.

„Škola byla rozestavěná, ale město se začalo vylidňovat, tak se furt řešilo, jestli se dokončí, nebo ne. Nakonec padlo rozhodnutí dostavět, ale ušetřit, kde se dá. Já si myslím, že když byla rozestavěná, tak už ten kryt musela pod sebou mít. Přece by nepostavili školu a teprve pak pod ní něco kopali. To dá rozum, ne?”

Kluci odkejšovali, že to teda jako rozum dává. Ale stejně stále netušili, jak školník přišel na ten klíč nebo spíš neklíč.

„Hele, něco mám,“ zvolal Honza. Stál u okna s rozloženým papírem přimáčkutým na sklo.

ŠKOLOZÁŘ aneb vládni světlu a tmě

Zase jsem pro vás připravil pár úkolů, abyste si vůbec zasloužili číst dál. Tentokrát z fyziky. Adamovi s Honzou se v podzemní chodbičce stýskalo po jednom z jevů, který popisuje věda zvaná optika – po světle.

Světlo a tma, anebo spíše tma a světlo, fascinovaly lidi od pradávna. Zmínka o těchto dvou jevech je i v pravděpodobně nejvydávanější knize historie – v Bibli. Výraz „Budiž světlo“ (latinsky hezky zapamatovatelně Fiat lux) se cituje podobně jako některé hlášky z filmů, stal se mottem některých zařízení i výrobků. Najděte aspoň pět použití tohoto výrazu – v knihách, hudbě, reklamě atd.

Světlo je pro řadu z nás velmi abstraktní věcí (bodejť by ne, když má duální charakter – chová i nechová se jako částice), přesto se ho vědci snaží popsat. Při nakupování svítily se nám může hodit vědět aspoň něco málo o základních veličinách a fyzikálních jednotkách, které světlo charakterizují. Jsou to světelný tok udávaný v lumenech, intenzita osvětlení udávaná v luxech a svítivost udávaná v základních jednotkách SI, v kandelách. Zahrajte si trochu na reportéry ve stylu Adama a Honzy. Zajděte do prodejny s elektrotechnikou, nechte si nabídnout nějaké svítily, které potřebujete pro vstup do podzemí, a zeptejte se prodavače či prodavačky na to, jaké má svítilna parametry – kolik má lumenů, luxů a kandel. Nejlepší hlášky si sem napište. Možná zjistíte, že i ten, kdo se chce stát jen prodavačem a ne rovnou fyzikem, by měl ve škole trochu dávat pozor.

Duha – určitě všichni víte už od dětství, o co jde. Jasně. Tak ji nakreslete. Teď hned, bez nějakého googlování, ať už na mobilu nebo na počítači.

Nakresleno? Zvládli jste aspoň první a poslední barvu duhy správně? A přitom je tak jednoduché si tyto barvy zapamatovat. Duha vzniká rozkladem viditelného světla. Viditelnému světlu, co se týká vlnových délek, předchází infračervené záření, proto první barvou duhy je červená. Po viditelném světle následuje ultrafialové, proto poslední barvou duhy je fialová.